

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA BOBEDI (SAL)

LEPHEPHE LA BOBEDI (P2)

DIBATSELA 2021

GAUTENG

MEPUTSO: 40

NAKO: Diiri tše 1½

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 6.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

1. Badišiša ditaelo tše ka šedi pele o thoma go araba dipotšišo.
2. Lephephe le le na le KAROLO E TEE fela.
Dingwalo (Dikanegelokopana) (40)
3. Araba dipotšišo KA MOKA tša karolo ye.
4. Nomora dikarabo tša gago go swana thwii le ka fao dipotšišo di nomorilwego ka gona.
5. Thoma POTŠIŠO YE NNGWE le YE NNGWE letlakaleng LE LEFSA.
6. Kakanyo mabapi le taolo ya nako:
Šomiša tekano ya metsotso ye e ka bago ye 45 POTŠIŠONG YE NNGWE le YE NNGWE.
7. Ngwala ka bothakga le ka mongwalo wa go balega.

LENANEOTEKOLO**DIKANEGELOKOPANA****GO TSEBA MANG – HH Ramokgopa**

NOMORO YA POTŠIŠO	POTŠIŠO	MEPUTSO	NOMORO YA LETLAKALA
1. 'Roma nna mma'	Potšišo ya setsopolwa	20	3
2. 'Mpapaletšeng'	Potšišo ya setsopolwa	20	5

DINGWALO**GO TSEBA MANG? – HH Ramokgopa**

Mo karolong ye, araba dipotšišo KA MOKA.

POTŠIŠO YA 1

Bala setsopolwa se gomme o arabe dipotšišo tša go se latela.

SETSOPOLWA SA A**ROMA NNA MMA**

Batho ba tšwa ka lebenkeleng ka bontši: ba bangwe ba tšwa ka Sekhokho ba kitimela pateng ye kgolo. Ba hwetša **maloba e le maabane**, motorokara o moso o pšhatlagantše ngwana yola wa batho le mabotlhwana a tšwile diphatlophatlo di gašagane tseleng le tikologong ya yona.

Serole: 'Banna! Ge nka be ke se ke ka diegiša ngwana yola mohlomongwe a ka be le 5
bjale a sa phela.' Bana le ba bagolo ba motse wa Sekhokho ba kitimela ka ga
Tšhelopo go yo ba begela taba tšeo tša manyami.

MmaDineo: '**Lehu le a bitša** hle batho tenang. Mpho ke rile ke re a mpiletše Mabitša a
no re: 'roma nna'. Ge e le fa ke be ke sa rome yena. Bjale šifa ga a fihla mo a rilego ke 10
mo rome, le ka gae ga a fihla. Nna ga ke tsebe gore ke tla reng go Tšhelopo.' Mosadi
yoo wa batho a kgapha sello, dikeledi tša ba tša fihla seledung.

[Letl: 14]

- 1.1 Tsopola lentšu leo le laetšago gore dilo tšeo Mpho a bego a di swere di be di tletše tsela. (1)
- 1.2 Molwantšhi ke moanegwa yo a lwantšhago mogale goba mogaleadi. Molwantšhwa ke mogale goba mogaleadi wa kanegelokopana. Na molwantšhi le molwantšhwa ba kanegelo ye ke bomang? Fahlela karabo ya gago ka lebaka la maleba. (2)
- 1.3 Hlaloša mebolelwana ye e ntshofaditšwego. (2)
- 1.4 Efa tswalano ya baanegwa ba ba latelago go tšwa setsopolweng se:
  - (a) MmaDineo le Mpho
  - (b) Tšhelopo le Mabitša (2)
- 1.5 Akaretša diteng tša setsopolwa se ka dintlha TŠE PEDI. (2)
- 1.6 Ka dintlha TŠE THARO ngwala karolo yeo e kgathwago ke mongwadi kanegelokopaneng ye. (3)

- 1.7 Bapetša hlogo ya kanegelokopana ye le diteng tša yona. (1)
- 1.8 Ka dintlha TŠE PEDI laetša seo o bonago se ka direga ka morago ga poledišano ya setsopolweng se. (2)
- 1.9 Maikutlo a gago ke afe mabapi le diteng tša kanegelokopana ye. Thekga karabo ya gago ka dintlha TŠE PEDI. (3)
- 1.10 Efa molaetša wa kanegelokopana ye. Tiiša ka dintlha TŠE PEDI. (2)
- [20]**

LE

POTŠIŠO YA 2

Bala setsopolwa se gomme o arabe dipotšišo tša go se latela.

SETSOPOLWA SA B

MPAPALETŠENG

Ge a fihla fao a mo hwetša Sefala. Monna wa leleme le boreledi, gomme a re: 'Mma, ruri ke go phošeditše kudu; fela e se ka boomo. Ge ke le bjale ke mo bothateng bjo bogolo. Maloba mo monna o tlile a rekiša kgomo a re o nyaka dinku. Ka mo nea nku tše 6 a sepela. Bjale maabane o tlile le maphodisa mo, **ba le mohlaleng wa kgomo** yela a go nthekišetša yona; o re nna ke e utswitše mola a nthekišeditše yona. Ke thušitšwe fela ke gore a fihla mo ke be ke na le **banna ba kgoro** gomme bjale ke bona ba neilego maphodisa bohlatse tabeng ye. Nka be e se be bona le bjale ba ka be ba ntshwere. Kgomo yeo ba e gapile. Go šetše nna gore ke yo gapa nku tša ka. 5

MmaSerwadi: 'Wa reng o sa sepela le bona ka nako yona yeo?'

Motho yo mobjalo o ka hlwa o sa mo nea sebaka o bona e le yo a šetše a go tsenya ditabeng? 10

[Letl: 58–59]

- 2.1 Tikologo ya kanegelokopana ye ke ya mohuta mang? Efa dilo TŠE PEDI go kgonthišiša karabo ya gago. (3)
- 2.2 Setsopolwa se se tšweletša Sefala e le motho wa mohuta mang? Fahlela ka lebaka. (2)
- 2.3 Ka dintlha TŠE THARO laetša bohlokwa bja poledišano mo setsopolweng. (3)
- 2.4 Hlaloša seo se diragetšego pele ga setsopolwa se ka dintlha TŠE PEDI. (2)

- 2.5 Thulano ye e tšwelelago mo setsopolweng se ke ya mohuta mang? Fahlela ka lebaka la go kwagala. (2)
- 2.6 Hlaloša mebolelwana ye e kotofaditšwego go ya le ka fao e dirišitšwego temaneng ye. (2)
- 2.7 Hlaloša moya wo o aparetšego MmaSerwadi o be o hlaloše le gore o hlotšwe ke eng? (2)
- 2.8 Efa morero wa kanegelokopana ye. Tiiša karabo ya gago. (2)
- 2.9 Ka dintlha TŠE PEDI laetša katlego/go palelwa ga mongwadi go tšweletšeng tharollo ya bothata bja kanegelokopana ye. (2)

[20]**PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 40**